Concept - Financiële verordening Woerden 2021

Juni 2021

Versie: 1.0 – 1.1 – 1.2 – 2.0 – 3.0 – 3.1

Inhoud

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen 3
Artikel 1 - Begripsbepaling 3
Hoofdstuk 2 Financieel beleid 4
Artikel 2 - Algemene uitgangspunten financieel beleid 4
Artikel 3 - Verantwoorde gemeentefinanciën 4
Artikel 4 - Stabiele en gezonde financiële positie 5
Artikel 5 - Gezond financieel/risico bewustzijn 6
Artikel 6 - Transparante en betrouwbare financiële en niet financiële informatieplicht 6
Artikel 7 – Budgetrecht 7
Hoofdstuk 3 Investeringen 7
Artikel 8 - Meerjarig Investeringsplan 7
Artikel 9 - Activering materiele vaste activa 8
Artikel 10 - Afschrijving materiele vaste activa 8
Artikel 11 - Componentbenadering 8
Artikel 12 - Restwaarde 8
Artikel 13- Onderhoud kapitaalgoederen 9
Hoofdstuk 4 Inkoop 9
Artikel 14 - Inkoopvoorwaarden en aanbestedingen 9
Hoofdstuk 5 Financiering, reserves en voorzieningen 9
Artikel 15 - Treasury 9
Artikel 16 - Algemene Reserve 10
Artikel 17 - Algemene Reserve Grondbedrijf 10
Artikel 18 - Vorming en mutaties reserves 11
Artikel 19 - Vorming voorzieningen 11
Artikel 20 - Prijzen economische leveringen, rechten en heffingen 12
Artikel 21 - Vaststelling hoogte belastingen, rechten, heffingen 13
Hoofdstuk 5 Risicomanagement en -beheersing 13
Artikel 22 - Risicomanagement en risicodekking 13
Artikel 23 - Risico-inventarisatie en risicobeoordeling 13
Artikel 24 - Risicobeheersing 14

CONCEPT

Artikel 25 - Dekking structureel risico in vermogenscapaciteit 14
Artikel 26 - Dekking incidentele risico's en weerstandsvermogen 15
Hoofdstuk 7 Waarborgen en garanties 15
Artikel 27 - Oprichting en deelneming 15
Artikel 28 - Waarborgen 15
Artikel 29 - Garanties en leningen 15
Hoofdstuk 8 Verbonden partijen 16
Artikel 30 - Oprichting en deelneming 16
Artikel 31 - Verbonden partijen 17
Hoofdstuk 9 Grondbeleid 17
Artikel 32 - Grondbeleid 17
Artikel 33 - (Meerjaren)Begroting, Jaarrekening en Meerjaren Perspectief Grondexploitaties (MPG) 18
Hoofdstuk 10 Lokale heffingen 18
Artikel 34 - Kostendekkende lokale heffingen 18
Hoofdstuk 11 Financieel beheer en organisatie 19
Artikel 35 - Administratie 19
Artikel 36 - Financiële organisatie 19
Artikel 37- Bedrijfsvoering 20
Artikel 38 - Rechtmatigheid 20
Artikel 39 - Interne beheersing 21
Hoofdstuk 12 Planning en controlcyclus 21
Artikel 40 - Planning en controlcyclus 21
Artikel 41 - Programma-indeling 22
Artikel 42- Kadernota 22
Artikel 43 - Programmabegroting 23
Artikel 44- Voorjaars- en najaarsrapportage 23
Artikel 45 - Jaarrekening 24
Artikel 46 - Budgetoverhevelingen 24
Artikel 47 - EMU-saldo 25
Hoofdstuk 12 Slotbepalingen 25
Artikel 48 - Intrekken oude verordening en overgangsrecht 25
Artikel 49 - Inwerkingtreding en citeertitel 26
Artikelsgewijze toelichting 27

CONCEPT

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1 - Begripsbepaling

In deze verordening wordt verstaan onder:

a) Administratie: het systematisch verzamelen, vastleggen, verwerken en verstrekken van informatie ten behoeve van het besturen, het functioneren en het beheersen van (onderdelen van) de organisatie van de gemeente en de verantwoording die daarover moet worden afgelegd;
b) Beklemd weerstandsvermogen/Algemene Reserve: deel van het weerstandsvermogen dat op basis van de risico inschatting nodig is voor de dekking van de risico's;
c) Beleidsprogramma: een aantal samenhangende activiteiten voorzien van ten minste inhoudelijke doelstellingen en een budget en eventueel indicatoren; voor ieder programma wordt bij de begroting omschreven wat er bereikt gaat worden, wat daarvoor gedaan gaat worden en wat de omvang is van de directe lasten en baten, inclusief dotaties en onttrekkingen aan reserves (het gaat hierbij om de materiële en personele lasten en baten primair proces, dus exclusief overhead);
d) Doelmatigheid: verhouding tussen de handelingen, beslissingen en middelen enerzijds en de hiermee te realiseren of gerealiseerde doelen anderzijds;
e) Doeltreffendheid: mate waarin de handelingen, beslissingen en middelen daadwerkelijk bijdragen de realisatie van de gestelde doelen
f) Gebiedsontwikkeling: het geheel van gebiedsvisie, haalbaarheidsonderzoeken, financiële verkenningen, bestemmingsplannen en realisatie inclusief het beheer van de openbare ruimte;
g) Incidentele risico's: mogelijke tegenvallers op begrotingsposten voor het betreffende begrotingsjaar;
h) Indicatoren: de absolute of verhoudingsgetallen die informatie geven over de ontwikkelingen in de output en/of effecten van een programma of activiteit. Onderscheiden worden door de gemeente vastgestelde prestatie-indicatoren, effectindicatoren en kengetallen, en vanuit het Rijk voorgeschreven beleidsindicatoren;
i) Investeringen met een meerjarig maatschappelijk nut: uitgaven inzake wegen, waterwegen, civiele kunstwerken, herinrichtingen en groen;
j) Jaarrekening: De jaarrekening is een verantwoordingsinstrument voor het gevoerde (financiële en niet financiële) beleid en beheer;
k) Kadernota: Door middel van de Kadernota stelt de raad de kaders vast voor de begroting van het komende jaar + de drie jaren er na. Aan de hand van de Kadernota stelt het college de (meerjaren) begroting op;
l) Planning en control: het proces binnen de kaders van het financieel beleid waarbij aansturing van de organisatie plaatsvindt door het formuleren van doelen, het aangeven van termijnen, het beschikbaar stellen van middelen, het aanwijzen van verantwoordelijken, het volgen van de uitvoering, het normeren van gewenste effecten, het meten van resultaten en het informeren van alle betrokkenen;
m) Programmabegroting: de (programma) begroting is de uitwerking van de Kadernota. De (programma) begroting bestrijkt het komende jaar + de drie jaren er na. De begroting bevat de ''drie W's'' (Wat willen wij bereiken, Wat gaan wij er voor doen en Wat mag het kosten). Dit vertaalt zich in (maatschappelijke) effecten, resultaten en inspanningen. Voor het

CONCEPT

begrotingsjaar (t) wordt het college geautoriseerd voor het doen van de investeringen en baten/lasten in dat jaar. De drie jaren daarna zijn prognoses;

n) Najaarsrapportage: een tussentijdse voortgangsrapportage over de bereikte doelen, geleverde inspanningen en de besteding tot dat moment van de toegekende budgetten (exploitatie en investeringen). Tevens geeft het inzicht in de prognose (verwachting) voor jaarresultaten. Het begeleid een raadsvoorstel voor een wijziging van de (financiële) (meerjaren)begroting.
o) Netto schuldquote: weerspiegeling van het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen;
p) Netto-risico: is het risico na het nemen van de beheersmaatregelen en na verwerking van de inschatting van de kans op het zich voordoen van dit risico;
q) Rechtmatigheid: het overeenkomstig wet- en regelgeving tot stand komen van baten en lasten en mutaties in balansposten;
r) Risico: het effect voor de gemeente van een onzekerheid op het realiseren van een doelstelling (betekenis voor de doelstelling en het financieel effect);
s) Risicomethode: de wijze waarop risico's in beeld worden gebracht en worden gecalculeerd;
t) Strategische processen: lange termijn doelen en financiële gezondheid;
u) Structurele risico's: risico's die zich ieder jaar kunnen voordoen over een periode van 4 jaar;
v) Tactische processen: realiseren van de doelen van de programmabegroting, ruimtelijke visies, (ruimtelijke) projecten, verslaglegging, rechtmatigheid en budgetbeheer;
w) Team: iedere organisatorische eenheid binnen de gemeentelijke organisatie met een eigen rechtstreekse verantwoordelijkheid aan het college;
x) Treasury: alle activiteiten die zich richten op het sturen, beheersen en verantwoorden van de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's;
y) Vermogenscapaciteit ter dekking van structurele risico's: onbenutte belastingcapaciteit, structurele exploitatieruimte in toekomstige begrotingsjaren, 'lucht in de begroting';
z) Voorjaarsrapportage: een tussentijdse voortgangsrapportage over de bereikte doelen, geleverde inspanningen en de besteding van de toegekende budgetten tot dat moment (exploitatie en investeringen). Tevens geeft het inzicht in de prognose (verwachting) voor jaarresultaten. Het begeleid een raadsvoorstel voor een wijziging van de (financiële) (meerjaren)begroting.
aa) Weerstandsvermogen: risicobuffer voor incidentele risico's (Algemene Reserve).

Hoofdstuk 2 Financieel beleid

Artikel 2 - Algemene uitgangspunten financieel beleid

1. Uitgangspunt is een verantwoord financieel beleid met een stabiele en gezonde financiële positie op de korte en de lange termijn.
2. Binnen het college, de organisatie en de raad is sprake van een gezond financieel/risico bewustzijn.
3. Er is een plicht tot transparante en betrouwbare (financiële en niet financiële) informatievoorziening binnen de organisatie en tussen het college en de raad.

Artikel 3 - Verantwoorde gemeentefinanciën

1. Er is sprake van een reëel en structureel sluitende meerjarenbegroting.
2. Het college zorgt voor maatregelen om budgetoverschrijdingen tijdig te voorkomen.

CONCEPT

3. Het college hanteert een stringent begrotingsbeleid waarbij:
    a) budgettaire overschrijdingen (in alle begrotingsjaren) bij voorkeur zijn gecompenseerd binnen het taakveld maar in ieder geval binnen hetzelfde beleidsprogramma;
    b) onvermijdelijke uitgaven niet naar de toekomst zijn geschoven;
    c) dekking voor risico's deugdelijk is, conform de artikelen hoofdstuk 5;
    d) structurele uitgaven structureel gedekt zijn;
    e) de algemene reserve niet is ingezet voor structurele uitgaven of structurele risico's;
    f) overschotten ten gunste van het resultaat komen en niet zijn besteed aan andere prestaties dan in de programmabegroting opgenomen;
    g) gestuurd is op een stabiel investeringsvolume zonder grote fluctuaties over de jaren;
    h) de vervalkalender van de leningenportefeuille in evenwicht is wat betreft de aflossingsmomenten en momenten van renteherziening;
    i) onderbouwde en haalbare stelposten/taakstellingen zijn opgenomen in de programmabegroting.

Artikel 4 - Stabiele en gezonde financiële positie

1. Een stabiele en gezonde financiële positie houdt in dat de financiële ratio's voldoen aan de streefwaarden voor:
    a) Solvabiliteitratio
    b) Netto schuldquote
    c) Weerstandsvermogen
    d) Vermogenscapaciteit
    e) Grondexploitatie
2. Voor de netto schuldquote geldt de streefwaarde van 130% en gelden de signaleringswaarden:
    1) Netto schuldquote >130%
    2) Netto Schuldquote >150%
3. Voor de solvabiliteit is de streefwaarde 25% en gelden de signaleringswaarden:
    1) Solvabiliteit <25%
    2) Solvabiliteit <20%
4. Voor het vermogenscapaciteit geldt een minimale omvang van factor 2 van het geschatte totale structurele risico conform artikel 23 en geldt de signaalwaarde:
    1) factor omvang vermogenscapaciteit < 2
5. Voor het weerstandsvermogen geldt een minimale omvang van een factor 1,4 conform artikel 24 en geldt de signaalwaarde:
    1) factor omvang weerstandsvermogen: < 1,4
6. Voor aandeel van de grondexploitatie is de streefwaarde <10% en gelden de signaalwaarden:
    1) aandeel grondexploitatie >15%
    2) aandeelgrondexploitatie >20%
7. Bij het optreden van een begrotingswijziging waardoor er overschrijding optreedt van de signaalwaarden 1 en 2, conform lid 2, 3, 4 en 5, is een besluit van de raad vereist.
8. Bij overschrijding van de signaalwaarde 2, conform lid 2, 3 en 4, is de raad voor besluitvorming in kennis gesteld op welke wijze is voldaan aan volgende voorwaarden:
    a) De exploitatie is voor ieder jaar van de komende begrotingsperiode minimaal sluitend;

CONCEPT

b) In de meerjarenbegroting is binnen 3 jaar zicht op verbetering naar minimaal signaleringswaarde 2;
c) Het risicoprofiel van de leningenportefeuille en de relatie tussen de jaarlijkse investeringsomvang en het afschrijvingsvolume zijn evenwichtig.

9. Voor het aandeel grondexploitaties geldt (aanvullend) op lid 8 dat de raad voor besluitvorming in kennis is gesteld op welke wijze voldaan is aan de volgende voorwaarde:
    a) bij signaalwaarde 1: de gezamenlijke risico's van de grondexploitaties bedraagt maximaal 50% van de Algemene Reserve Grondbedrijf;
    b) bij signaalwaarde 3 : de gezamenlijke risico's van de grondexploitaties bedraagt maximaal 40% van de Algemene reserve Grondbedrijf.

Artikel 5 - Gezond financieel/risico bewustzijn

1. College, raad en organisatie handelen vanuit een gezond financieel/risico bewustzijn. Bij besluiten worden de afwegingen (inclusief de financiële gevolgen en kansen en risico's) transparant gemaakt. Raadsvoorstellen zijn onderbouwd met deze afwegingen en geven inzicht in scenario's.
2. Gezond financieel bewustzijn vraagt in aanvulling op een gedegen risicomanagement systeem met checks& balances (hoofdstuk 5) :
    a) investeren in vakbekwaamheid
    b) zorgdragen voor een cultuur van openheid
    c) denken vanuit schaarste en zorgvuldigheid
    d) eigenaarschap en verantwoording
3. In de paragraaf Risicomanagement van de jaarrekening legt het college verantwoording af over de resultaten conform lid 2.

Artikel 6 - Transparante en betrouwbare financiële en niet financiële informatieplicht

1. Het college informeert de raad tijdig en volledig over (financiële) ontwikkelingen, waardoor bijsturing door de raad mogelijk is.
2. Voorafgaand aan enige besluitvorming door de raad is de raad in kennis gesteld van de integrale financiële consequenties van het te nemen besluit op de korte en lange termijn, inclusief de risico's. De consequenties op netto resultaat, investeringen en de invloed op de financiële positie.
3. In de informatie die door het college aan de raad is verstrekt, is een integraal beeld gegeven, legt het college verantwoording af, geeft het college een toekomstperspectief en/of doet het college bij afwijkingen van de plannen en programmabegroting een gemotiveerd dekkingsvoorstel.
4. Conform de P&C-cyclus (hoofdstuk 11) wordt de raad periodiek geïnformeerd. Aanvullend geldt dat het college pas een besluit neemt, nadat de raad in de gelegenheid is gesteld zijn wensen en bedenkingen ter kennis van het college te brengen inzake:
    a) aankopen/verkopen van goederen en diensten waarbij een verplichting wordt aangegaan met een omvang groter dan € 1.000.000,- of voor de duur van vier jaar of langer;
    b) het verstrekken van leningen, waarborgen en garanties groter dan €250.000,-;
    c) het verstrekken van leningen, waarborgen en garanties zonder dat daarvoor een volledig dekkend onderpand is;

CONCEPT

d) het wijzigen van garantstelling/waarborg met omvang groter dan €250.000,-.

Artikel 7 – Budgetrecht

1. In de programmabegroting stelt de raad de budgetten op programmaniveau vast.
2. De raad stelt de investeringsbudgetten per investeringsproject vast bij het vaststellen van het Meerjarig Investeringsplan dan wel bij separaat raadsvoorstel, conform artikel 8.
3. De raad stelt toevoegingen en onttrekkingen aan reserves en voorzieningen vast per afzonderlijke reserve en voorziening bij de programmabegroting, conform artikel 18 en 19.
4. Bij een budgettaire overschrijding van een programma groter dan €100.000,- informeert het college de raad over deze overschrijding voordat het een nieuwe verplichting binnen het programma of investeringsproject aangaat en biedt het college de raad eventueel een separaat begrotingswijzigingsvoorstel aan voor compensatie aan ter vaststelling.
5. Bij een budgettaire overschrijding van een investeringsbudget groter dan 10% van het toegekende budget voor het investeringsproject, informeert het college de raad over deze overschrijding voordat het een nieuwe verplichting ten behoeve van het investeringsproject aangaat en biedt het college de raad eventueel een separaat begrotingswijzigingsvoorstel aan voor compensatie ter vaststelling.
6. Als het aangaan van een nieuwe verplichting, zoals genoemd in artikel 7 lid 4 en 5, geen uitstel kan lijden, is het college bevoegd te besluiten. Het college brengt zijn besluit op redelijke termijn en gemotiveerd naar de raad.

Hoofdstuk 3 Investeringen

Artikel 8 - Meerjarig Investeringsplan

1. De raad stelt het Meerjarig Investeringsplan (MIP) vast als onderdeel van de programmabegroting en stelt daarmee de investeringsbudgetten per investeringsproject beschikbaar aan het college. Bij het vaststellen van het MIP kan de raad verzoeken om een separaat raadsvoorstel ten behoeve van een specifieke investeringen uit het MIP.
2. Het MIP bestaat uit een planningshorizon van vier jaar. Gedurende een raadsperiode wordt eenmaal in de MIP een doorkijk van 10 jaar gegeven.
3. In het MIP zijn de categorieën investeringen opgenomen:
    a) gronden en terreinen;
    b) gebouwen,, welke afzonderlijk zijn onderscheiden naar investeringen in:
        I. onderwijsgebouwen;
        II. woonruimte;
        III. overige gemeentelijke gebouwen;
    c) grond-, weg- en waterbouwkundige werken, welke afzonderlijk zijn onderscheiden naar investeringen in:
        I. Wegen;
        II. Riolering;
        III. Water;
        IV. Groen;
        V. Kunstwerken;
    d) vervoersmiddelen;
    e) machines, apparaten en installaties;
    f) overige materiele vaste activa

4. In het MIP zijn naast de onder lid 3 genoemde categorieën investeringen ook afzonderlijk onderscheiden naar:
    a) investeringen met economisch nut;
    b) investeringen met economisch nut gedekt uit heffingen;
    c) investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut;
    d) Investering in gebouwen met maatschappelijk nut;
    e) investeringen in de grondexploitaties.
5. Raadsvoorstellen met investeringen zijn voorzien van een dekking voor de kapitaallasten en een dekking voor toekomstig financiële lasten voor beheer en onderhoud.
6. Het college informeert de raad over wijzigingen in jaarschijven van de investeringsprojectbudgetten en de eventueel daarbij behorende begrotingswijzigingen van de exploitatie.
7. De raad besluit over investeringen die niet in het MIP zijn opgenomen en een totale omvang hebben groter dan €250.000,- (bruto).

Artikel 9 - Activering materiele vaste activa

1. Uitgaven aan materiele activa gelijk aan of groter dan €20.000 worden geactiveerd.
2. Gronden en terreinen zijn ongeacht de hoogte van uitgaven geactiveerd.
3. Een overzicht van de materiele activa is opgenomen in de afschrijvingstabel bij de programmabegroting en de jaarrekening.

Artikel 10 - Afschrijving materiele vaste activa

1. Afschrijving op de materiele vaste activa vindt lineair plaats, met uitzondering van de afschrijving op gebouwen, grote kunstwerken en vaste activa die bijdragen aan het genereren van middelen/tariefstellingen. Hierop wordt volgens de annuïtaire methode afgeschreven.
2. Afschrijvingen vinden plaats volgens de methodiek en de termijnen zoals vermeld in de afschrijvingstabel, welke is opgenomen als bijlage bij de programmabegroting.
3. Afschrijvingen vangen aan vanaf het boekjaar volgend op het jaar waarin de investering gereed komt/verworven wordt.
4. Wijzigingen in de afschrijvingstermijnen worden bij de programmabegroting door de raad vastgesteld. In de toelichting bij de voorgestelde wijzigingen is ingegaan op de:
    a) overwegingen voor nieuwe afschrijvingstermijnen;
    b) omvang van de huidige boekwaarde
    c) omvang van de eventuele extra afboeking
    d) gevolgen voor de financiële positie en de begroting van de volgende jaren

Artikel 11 - Componentbenadering

Verschillende onderdelen van een actief zijn afzonderlijk geactiveerd en op deze onderdelen is afgeschreven op basis van de voor dat onderdeel geldende gebruiksduur.

Artikel 12 - Restwaarde

1. Activa is afgeschreven naar een boekwaarde nul. Er wordt geen rekening gehouden met restwaarde.

2. Als uitzondering op het eerste lid geldt de grond waarop de activa zich bevindt nog een economische waarde vertegenwoordigt. Op deze gronden wordt niet afgeschreven.

Artikel 13- Onderhoud kapitaalgoederen

1. De raad stelt eenmaal in de vier jaar een Meerjarig Onderhoudsplan vast, voor het groot onderhoud van de kapitaalgoederen.
2. In het MOP zijn de categorieën kapitaalgoederen opgenomen:
    a) wegen;
    b) riolering
    c) water;
    d) groen;
    e) gebouwen, onderverdeeld in woonruimte, onderwijs- en overige gemeentelijke gebouwen;
    f) kunstwerken.
3. De lasten van de meerjarige onderhoudsplannen zijn in de programmabegroting opgenomen.
4. De onderhoudsplannen volgen het kader voor het beoogde onderhoudsniveau en omvatten de planning van het onderhoud, eventuele uitbreidingen en de daaraan verbonden kosten per kapitaalgoed.
5. Voor de uitvoering van de plannen vindt een inspectie plaats. Wanneer bij inspectie de staat van het kapitaalgoed beter is dan verwacht, wordt het geplande onderhoud niet uitgevoerd maar minimaal een jaar uitgesteld.
6. Conform de P&C-cyclus (hoofdstuk 12), informeert het college over de voortgang van het geplande onderhoud, de omvang van het eventueel achterstallig onderhoud en de planning wanneer de onderhoudsplannen worden herzien.

Hoofdstuk 4 Inkoop

Artikel 14 - Inkoopvoorwaarden en aanbestedingen

1. Het college biedt de raad een gemeentelijke inkoopbeleid ter vaststelling aan. Dit beleid wordt minimaal eenmaal per vier jaar geëvalueerd en waar nodig herzien. De evaluatie inclusief voorstellen voor aanpassing stelt de raad vast.
2. Het gemeentelijk inkoopbeleid bevat de volgende uitgangspunten:
    a) kansen voor lokale ondernemers;
    b) focus op inclusie en social return on investment;
    c) 100% duurzaam en circulair inkopen.

Hoofdstuk 5 Financiering, reserves en voorzieningen

Artikel 15 - Treasury

1. Het college biedt de raad een nota Treasury ter vaststelling aan. Deze nota wordt minimaal eenmaal per vier jaar geëvalueerd en waar nodig herzien. De evaluatie inclusief voorstellen voor aanpassing stelt de raad vast.
1. De nota Treasury bevat regels ten aanzien van de wijze waarop de financieringsfunctie wordt ingevuld en uitgevoerd en de voorwaarden waaronder borgstellingen, garanties en leningen worden verstrekt (hoofdstuk7). Hierbij gelden de volgende uitgangspunten:

a) er zijn niet meer financiële middelen aangetrokken dan benodigd is voor de financiering van de financieringsbehoefte van een jaar (geen overfinanciering);
b) er is uitgegaan van totaalfinanciering en geen projectfinanciering;
c) risico's verbonden aan de financieringsfunctie (renterisico's, koersrisico's, kredietrisico's, liquiditeitsrisico's en risico's ten aanzien van participaties en waarborgen en garanties) zijn beheerst;
d) de financieringsbehoefte kan binnen de kasgeldlimiet worden opgevangen door kortlopende geldleningen (kasgeldleningen) voor een periode van maximaal 1 jaar;
e) langlopende leningen zijn aangetrokken in aansluiting op de meerjarige financieringsbehoefte, rekening houdend met de renterisiconorm.

2. Het college zorgt bij het uitoefenen van de treasury-functie voor:
   a) het aantrekken van voldoende financiële middelen en het uitzetten van tijdelijk overtollige gelden om de beleidsprogramma's binnen de door de raad vastgestelde kaders van de begroting uit te voeren;
   b) het beperken van de rentekosten van leningen en het bereiken van een voldoende rendement op tijdelijke uitzettingen;
   c) het beperken van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities.
3. Ten aanzien van de cashflow geldt dat:
   a) Een raadsvoorstel met een investering groter dan €250.000.- een kasstroomoverzicht met de netto financieringsbehoefte per jaar heeft. In het overzicht wordt het effect op de schuldquote opgenomen;
   b) In de programmabegroting is een overzicht van de cashflow opgenomen, welke inzicht geeft in de:
      I. opbouw van de financieringsbehoefte naar kasstromen exploitatie;
      II. kasstromen investeringen;
      III. kasstromen financiering (aflossing en aantrekken financiering);
      IV. kasstromen grondexploitaties;
      V. schulden met een looptijd langer dan een jaar en het verschuldigde rentepercentage;
      VI. liquiditeitsplanning en de financieringsbehoefte.

      Eenmaal in de vier jaar ontvangt de raad een dergelijk overzicht voor de komende 10 jaar, inclusief het verloop van de schuldquote over die jaren.
   c) In de jaarrekening is een overzicht van de cashflow opgenomen, inclusief een toelichting met de relatie naar de balansposten.

Artikel 16 - Algemene Reserve

1. De Algemene Reserve is om incidentele risico's op te vangen en wordt niet ingezet voor uitgaven en risico's die structureel zijn.
2. Een overschot en tekort op de resultaat komt ten gunste of ten laste van de Algemene Reserve.
3. Voor specifieke bestedingen zijn reserves gevormd conform artikel 18.

Artikel 17 - Algemene Reserve Grondbedrijf

1. De Algemene Reserve Grondbedrijf is ter dekking van de risico's in de grondexploitatie.

CONCEPT

2. Winsten uit de grondexploitaties komen ten gunste van de reserve. De verliezen komen ten laste van de reserve.
3. De meerjarenrisico's van de grondexploitaties, en de ontwikkelingsvisies bepalen de minimale omvang van de reserve. Eenmaal per vier jaar stelt de raad de minimale omvang van de reserve vast bij de jaarrekening.
4. Bij de jaarrekening is in het overzicht van reserves en voorzieningen een toelichting gegeven op het verschil tussen de geraamde onttrekkingen en toevoegingen met de werkelijke onttrekkingen.
5. Bij de jaarrekening zijn de werkelijke verliezen ten laste van de reserve geboekt.

Artikel 18 - Vorming en mutaties reserves

1. De raad besluit over de vorming, besteding en rentetoerekening van reserves.
2. Reserves zijn gevormd voor:
    a) egalisatie van bestedingen over de jaren, waaronder ook het vasthouden en vermeerderen van financiële middelen voor een doel in de beleidshorizon van 4 jaar;
    b) dekking van specifieke risico's die over een looptijd langer dan de begrotingsperiode zich kunnen voordoen.
3. Bij een raadsvoorstel voor de vorming van een (bestemmings)reserve is minimaal aangegeven:
    a) het specifieke doel van de reserve;
    b) het beleidsprogramma en taakveld waaronder de reserve valt;
    c) de voeding van de reserve;
    d) de maximale hoogte van de reserve;
    e) de instellingsdatum en de maximale looptijd ;
    f) een onderbouwd en gekwantificeerd meerjarenplan voor besteding (activiteiten en euro's) van de reserve over de tijd dat de reserve naar verwachting in stand blijft;
    g) de voorwaarden voor onttrekking aan de reserve;
    h) dat eventueel sprake is van een systeemreserve.
4. Op voorwaarde dat een bestemmingsreserve niet met juridisch onontkoombare verplichtingen is belast, komt het (restant)saldo van een bestemmingsreserve zonder voorafgaand raadsbesluit ten gunste van het resultaat als:
    a) het doel waarvoor de bestemmingsreserve is gevormd vervalt; of
    b) gedurende drie jaar niets aan de bestemmingsreserve is onttrokken of toegevoegd.
5. Bij de programmabegroting en de jaarrekening is per reserve het genoemde in lid 3 opgenomen, aangevuld met de onttrekkingen en toevoegingen. Het meerjarenplan is onderdeel van de programmabegroting.

Artikel 19 - Vorming voorzieningen

1. De raad besluit over de vorming en opheffing van voorzieningen.
2. Voorzieningen zijn onvermijdelijk en vinden de basis in het verleden. Voorzieningen worden gevormd voor:
    a) verplichtingen en verliezen (inclusief de op balansdatum bestaande risico's ter zake) waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, maar redelijkerwijs is te schatten;

CONCEPT

b) het sparen voor kosten die in volgende begrotingsja(a)r(en) worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van de lasten over een aantal begrotingsjaren;
c) van derden verkregen middelen die specifiek besteed worden, met uitzondering van de voorschotbedragen van uitkeringen van Europese en Nederlands overheden met een specifiek bestedingsdoel, die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, zoals rioolrecht en afvalstoffenheffing;
d) het verstrekken van leningen en garanties aan derden, ten laste van het betreffende beleidsprogramma;
e) privaatrechtelijke vorderingen op derden met uitzondering van individuele vorderingen groter dan €100.000,- wegens oninbaarheid ter grootte van het historische percentage van oninbaarheid. Voor de vorderingen groter dan €100.000,- is de voorziening gevormd op basis van een individuele beoordeling op de inbaarheid van de openstaande vorderingen.

3. De raad stelt toevoegingen en onttrekkingen aan voorzieningen vast per afzonderlijke voorziening bij de programmabegroting
4. Het college ziet er op toe dat de hoogte van de voorziening toereikend is en zorgt jaarlijks voor voldoende voeding aan de voorziening om aan de verplichtingen te kunnen voldoen, dan wel laat het niet langer benodigde deel van de voorziening vrijvallen ten gunste van het resultaat. Dit geldt ook voor voorzieningen die tegen contante waarde zijn opgenomen.

Artikel 20 - Prijzen economische leveringen, rechten en heffingen

1. Voor de levering van goederen, diensten of werken door de gemeente aan derden waarbij de gemeente in concurrentie treedt met marktpartijen, is ten minste de geraamde integrale kostprijs in rekening gebracht. De raad besluit over afwijkingen vanwege een publiek belang.
2. Bij de bepaling van de integrale kostprijs zijn overhead en andere kosten toegerekend conform lid 3 bepaald.
3. Voor het bepalen van de integrale kostprijs van goederen, werken en diensten die zijn geleverd aan derden, en van rechten en heffingen waarmee kosten in rekening zijn gebracht, is een extracomptabel stelsel van kostentoerekening gehanteerd met de volgende calculatieregels:
    a. de totale directe kosten inclusief bijdragen en onttrekkingen aan voorzieningen en reserves. Tot de directe kosten m.b.t. rechten en heffingen zijn ook gerekend de compensabele belasting over de toegevoegde waarde (BTW), de eventueel verschuldigde vennootschapsbelasting en de gederfde inkomsten van het kwijtscheldingsbeleid;
    b. naast de directe kosten zijn ook de overheadkosten betrokken, minus de bijdrage van de gemeente Oudewater in de overheadkosten;
    c. De door te belasten kosten komen op basis van de geraamde uren ten gunste van de betreffende taakvelden.
4. Een besluit van de raad conform lid 1 is niet nodig als minder dan de integrale kostprijs in rekening wordt gebracht en sprake is van:

CONCEPT

a. levering van goederen, diensten of werken en het verstrekken van leningen, garanties en kapitaal aan andere overheden voor zover deze leveringen en verstrekkingen zijn bedoeld voor de uitoefening van de publieke taak door die andere overheid;
b. een bevoordeling van activiteiten in het kader van een bij wet opgedragen publiekrechtelijke taak;
c. een bevoordeling van activiteiten in het kader van een toegekend bijzonder of uitsluitend recht waarvoor prijsvoorschriften gelden;
d. een bevoordeling van onderwijsinstellingen;

Artikel 21 - Vaststelling hoogte belastingen, rechten, heffingen

1. Het college biedt de raad jaarlijks een onderbouwd raadsvoorstel aan voor de hoogte van de tarieven voor gemeentelijke belastingen, rechten en heffingen, waaronder in elk geval begrepen worden de onroerende zaakbelastingen, de afvalstoffenheffing, de rioolheffing, de leges, de marktgelden en de toeristenbelasting.
2. De onderbouwing van het raadsvoorstel heeft minimaal de volgende informatie:
   a. De tarieven voor de lokale (bestemmings)heffingen en rechten zijn minimaal kostendekkend.
   b. Indien in een zeker jaar de tarieven niet kostendekkend zijn volgt een plan om dit in een periode van drie jaar te bereiken.

Hoofdstuk 5 Risicomanagement en -beheersing

Artikel 22 - Risicomanagement en risicodekking

1. Het college biedt de raad een Nota Risicobeleid ter vaststelling aan. Deze nota wordt minimaal eenmaal per vier jaar geëvalueerd en waar nodig herzien. De evaluatie inclusief voorstellen voor aanpassing stelt de raad vast.
2. Het college zorgt voor een systeem van risicomanagement vanuit het perspectief rechtmatigheid, doeltreffendheid en doelmatigheid, en dit systeem omvat ook dat wat nodig is voor risicobewuste houding en gedrag.
3. Het systeem van risicomanagement strekt zich uit van operationele processen, tactische processen, tot de strategische processen.
4. Het systeem van risicomanagement omvat ook de risico's die de gemeente heeft van garanties en waarborgen en vanuit de relatie met verbonden partijen.
5. Bij de programmabegroting en jaarrekening is de opzet en werking van het systeem van risicomanagement opgenomen. In de paragraaf Risicomanagement van de jaarrekening is een evaluatie opgenomen van de risico's die zich in het jaar hebben voorgedaan, hun effect en de genomen maatregelen om deze risico's in de toekomst te beheersen.

Artikel 23 - Risico-inventarisatie en risicobeoordeling

1. Het college inventariseert de risico's in de programmabegroting, bij raadsvoorstellen en in raadsinformatiebrieven. De monitoring op risico's vindt plaats bij de rapportages, inclusief projectrapportages en de verantwoording in de jaarrekening.
2. De raad stelt de risicomethode vast waarbij onderscheid wordt gemaakt in de volgende type risico's:
   a) structurele risico's;

b) incidentele risico's;
c) risico's investeringsprojecten conform artikel 8 lid 7;
d) risico's ruimtelijke ontwikkelingen van gebiedsvisie tot realisatie.

3. De raad kan vanuit risicoperspectief het college verplichten tot het periodiek verstrekken van informatie over risico's bij specifiek daartoe aangewezen grote projecten/risicovolle projecten, niet zijnde gebiedsontwikkeling. Het college rapporteert deze via de P&C-cyclus.
4. Bij de inventarisatie en rapportage van de incidentele risico's wordt het volgende vermeld:
    a) de doelstelling die, of het product dat, door het risico wordt bedreigd;
    b) de veroorzakende gebeurtenis;
    c) Wie risico-eigenaar is;
    d) de (bruto) inschatting van de financiële gevolgen in meerjarenperspectief;
    e) de (bruto) inschatting van de kans dat het risico zich voordoet;
    f) de beheersmaatregelen en de mate van uitvoering hiervan;
    g) het effect van de beheersmaatregelen, uitgedrukt in een inschatting van de verlaging van de kans en financiële impact na toepassing beheersmaatregelen;
    h) het netto risico (kans maal impact) in euro's;
    i) het totaal netto risico gecorrigeerd voor de kans dat al de risico's zich tegelijkertijd voordoen. De raad stelt de kans, als onderdeel van de risicomethodiek, vast.
5. Aanvullend op het genoemde in lid 4, heeft de inventarisatie en rapportage van de structurele risico's een onderbouwing aan de hand van meerdere scenario's.
6. De onderbouwing van de risico inventarisatie bij grote projecten, conform lid 2 sub c, en bij gebiedsontwikkeling, conform lid 2 sub d kent scenario's op prijs, plan, plankosten, parameters, planning (de 5 P's).
7. In ieder fase-document van het project wordt de raad geïnformeerd over de (ontwikkeling van de) risico's en de mogelijke beheersing. Uitwerking van de methode vindt plaats in de nota grondbeleid, en in nota risicomanagement.

Artikel 24 - Risicobeheersing

1. Voordat tot (weloverwogen) acceptatie van het risico is besloten, zijn eerst de mogelijkheden om risico's te vermijden, verminderen of over te dragen benut.
2. Overdragen van risico's door verzekering of uitbesteding kan alleen als dit vanuit een kosten/batenperspectief als de meest gunstige optie wordt gezien of wanneer de benodigde expertise dit noodzakelijk maakt.
3. Het college beperkt het risico voor de gemeente van 'verbonden partijen, garanties en waarborgen' door de (juridische) zekerstellingen.

Artikel 25 - Dekking structureel risico in vermogenscapaciteit

1. De vermogenscapaciteit is ter dekking van het totaal structurele risico en bestaat uit:
    a) onbenutte belastingcapaciteit;
    b) structurele begrotingsruimte toekomstige jaren;
2. De vermogenscapaciteit is minimaal een factor 2 van het geschatte totale structurele risico.
3. Wanneer structurele begrotingsruimte in enig jaar niet gebruikt is voor dekking structureel risico, dan valt deze begrotingsruimte in de algemene reserve.

CONCEPT

Artikel 26 - Dekking incidentele risico's en weerstandsvermogen

1. De raad stelt, in de nota risicobeleid, de correctiefactor voor de correctie van de cumulatieve netto risico vast, conform artikel 23 lid 4 sub i.
2. Het cumulatieve netto risico na correctie is opgevangen via een buffer, zijnde het weerstandsvermogen (Algemene Reserve). Deze buffer is eenmalig te besteden voor tegenvallers.
3. Het beklemde weerstandsvermogen heeft minimaal de omvang van een factor 1.4 maal het netto cumulatieve incidentele risico (niet gedekt door bestemmingsreserves) in de periode van de meerjarenbegroting.
4. Bij weerstandsvermogen groter dan tweemaal het netto cumulatieve incidentele risico, is het meerdere 'niet beklemd'.
5. Voor de cumulatieve netto risico's uit gebiedsontwikkelingen is de Algemene Reserve Grondbedrijf minimaal gelijk aan een factor 1.4 van de geïnventariseerde risico's van de gebiedsontwikkeling. Bij onderschrijding van deze factor biedt het college de raad een raadsvoorstel aan voor aanvullende beheersmaatregelen om de risico's te beheersen, of maatregelen om de Algemene Reserve te verhogen.

Hoofdstuk 7 Waarborgen en garanties

Artikel 27 - Oprichting en deelneming

Het college neemt geen besluit tot de oprichting van en deelneming in coöperaties en onderlinge waarborgmaatschappijen, dan nadat de raad in de gelegenheid is gesteld om haar wensen en bedenkingen te uiten ten aanzien van het voorstel.

Artikel 28 - Waarborgen

Bij de programmabegroting en de jaarrekening is de raad geïnformeerd over de omvang van de borgstelling, de waarde van de zekerheden onder deze borgstellingen, de risico's en het risicomanagement van de waarborgfondsen. De risico' zijn betrokken in het systeem van risicomanagement.

Artikel 29 - Garanties en leningen

1. Een gemeentegarantie is incidenteel verleend en is alleen afgegeven aan een organisatie die geen winst beoogd en een doel heeft dat het algemeen belang dient. Hierbij gelden de volgende voorwaarden:
    a) zonder de afgifte van een garantie komt het initiatief/project niet van de grond;
    b) andere gemeentelijke interventies zijn niet mogelijk (gebleken);
2. Een lening of garantie groter dan € 100.000,- is alleen verstrekt als de risico's voor de gemeente aanvaardbaar zijn door middel van zekerheden met een waarde minimaal gelijk aan de verstrekte lening of garantie.
3. Als er geen zekerheden zijn dan is de garantie of lening groter dan € 100.000,- alleen verstrekt als de gemeente een zeggenschap heeft (meerderheid).
4. Bij de zekerheid van een eerste hypotheek, is de looptijd van de garantie/lening maximaal gelijk aan de technische levensduur van de objecten die de gemeente tot zekerheid strekken voor de verleende garantie. Bij verkoop van het onderpand, vervalt de garantie en moet de lening worden afgelost.
5. Ter beheersing van het risico zijn de volgende maatregelen genomen:

CONCEPT

a) Onderzoek naar financiële gezondheid (solvabiliteit, liquiditeit, meerjarenplannen) van de aanvrager voorafgaand aan de garantieverlening, op basis van de ingediende meerjarenbegroting en jaarstukken;
b) bij de organisaties die de garantie/lening hebben ontvangen: jaarlijks opvragen en controleren van de jaarrekening met accountantsverklaring; inclusief een verklaring waaruit blijkt dat de besteding van de geldlening is gebruikt overeenkomstig het doel waarvoor gemeentegarantie is afgegeven.
c) Voor garanties/lening groter dan € 250.000 is in de overeenkomst bij garantstelling of leningovereenkomst opgenomen dat de ontvangende instelling verplicht is risico-verhogende voornemens te melden en goedkeuring te vragen aan de gemeente.
d) Jaarlijkse verantwoording van de lopende garanties/leningen en de controle in een presentatie van gewaarborgde geldleningen in de jaarrekening/programmabegroting van de gemeente;
e) Een te betalen vergoeding van 0.25% op de hoofdsom van garantstelling of lening van de te garanderen lening of garantie met een maximum van €50.000,-.

6. Het verstrekken of wijzigen van een garantstelling/waarborgovereenkomst/leningovereenkomst of een wijziging van de waarde van het onderpand met meer dan 10% is door college aan de raad ter informatie voorgelegd, inclusief de daarbij de risicobeperkende maatregelen.
7. Jaarlijks informeert het college informeert de raad over de omvang van de garanties en verstrekte leningen, de waarde van de zekerheden onder deze garantstellingen, en de risico's. De risico's worden betrokken in het systeem van risicomanagement.

Hoofdstuk 8 Verbonden partijen

Artikel 30 - Oprichting en deelneming

1. Het college neemt geen besluit tot de oprichting van en (bestuurlijke) deelneming in stichtingen, maatschappen, vennootschappen, verenigingen, coöperaties dan nadat de raad in de gelegenheid is gesteld om haar wensen en bedenkingen te uiten ten aanzien van het voorstel.
2. De raad besluit over de oprichting en wijziging van of deelneming in een gemeenschappelijke regeling.
3. In een voorstel tot oprichting /wijziging van, of deelname in een verbonden partij is in ieder geval opgenomen:
    a) de expliciete koppeling van het doel van de verbonden partij aan een gemeentelijk doel;
    b) de financiële relatie met de verbonden partij en de financiële gevolgen;
    c) welke portefeuillehouder eigenaar is, en welke portefeuillehouder opdrachtgever;
    d) de risico's en beheersmaatregelen, de indeling naar risicoklasse en de exit-mogelijkheden;
    e) het motief om deel te nemen aan de verbonden partij en de taak niet zelf uit te voeren, uit te besteden of hiervoor subsidie te verlenen;
    f) de betrokkenheid, invloed en wijze van informatievoorziening aan de raad;
    g) de herijkings- of evaluatiemomenten.

CONCEPT

Artikel 31 - Verbonden partijen

1. Het college biedt de raad en Nota Verbonden Partijen ter vaststelling aan. Deze nota wordt minimaal eenmaal per vier jaar geëvalueerd en waar nodig herzien. De evaluatie inclusief voorstellen voor aanpassing stelt de raad vast.
2. De nota omvat minimaal de volgende onderdelen:
    a) het kader voor de gemeentelijke governance verbonden partijen (verantwoordelijkheden, sturingsrelatie en besluitvormingsproces);
    b) het afwegingskader voor oprichting of deelname (inhoudelijk, zeggenschap, proces en financieel);
    c) de informatievoorziening over de verbonden partijen en inzicht in de risico's binnen de verbonden partij;
    d) het risicomanagement op de relatie met de verbonden partij.
3. Voor het uitbesteden van wettelijke taken aan verbonden partijen biedt het college de raad een raadsvoorstel ter besluitvorming aan.
4. Het college voert iedere raadsperiode een evaluatie/herijking uit voor alle deelnemingen, conform artikel 30 lid 3. De herijking is ter informatie aangeboden aan de raad. Tevens is dan in beeld gebracht welk aandeel van de jaarexploitatie van de gemeente is vastgelegd door afspraken met verbonden partijen.

Hoofdstuk 9 Grondbeleid

Artikel 32 - Grondbeleid

2. Het college biedt de raad een Nota Grondbeleid ter vaststelling aan. Deze nota wordt minimaal eenmaal per vier jaar geëvalueerd en waar nodig herzien. De evaluatie inclusief voorstellen voor aanpassing stelt de raad vast.
3. De nota omvat minimaal de volgende onderdelen:
    a) gemeentelijke visie op grond;
    b) de beleidskaders voor gebiedsontwikkeling;
    c) nadere regels voor het opstellen en financiële beheer van grondexploitaties;
    d) de methodiek voor risicomanagement en voor de vaststelling van de grondprijzen;
    e) beslissingsbevoegdheid in relatie tot de positie van de raad.
4. Elke fase van gebiedsontwikkeling kent een paragraaf risicomanagement , waarin minimaal scenario's uitgewerkt zijn om te komen tot een beeld van de risico's die liggen onder het besluit, de beheersmaatregelen en de mogelijke effecten op de Algemene Reserve Grondbeleid.
5. De raad stelt eenmaal in de vier jaar een kader vast voor de minimale financiële bijdrage van de portfolio gebiedsontwikkelingen aan de financiële positie van de gemeente (exploitatie, vermogen en schuldenlast).
6. De raad stelt het kader en de systematiek voor de bepaling van de grondprijzen vast.
7. Het college biedt de raad jaarlijks ter vaststelling een actuele grondprijzentabel aan, wat een kader vormt voor de prijzen voor uitgifte gronden.
8. In alle voorstellen over ruimtelijke vraagstukken (van gebiedsvisie tot bestemmingsplannen) zijn de financiële consequenties (netto resultaatbijdrage en benodigde financiering) van het voorstel inzichtelijk gemaakt. Tevens kennen de voorstellen een risicoparagraaf met daarin opgenomen scenario's op de 5 P's (conform artikel 23 lid 6) om een inschatting te maken van het netto risico dat opgevangen moet worden met de Algemene Reserve Grondbedrijf.

CONCEPT

9. Over wijzigingen in de uitgangspunten/ het kader (beleidsprogramma, kwaliteit, infrastructuur) van de ruimtelijke ontwikkeling en afwijkingen van de prognose van het netto resultaat groter dan 5%, of meer dan € 250.000,- rapporteert het college en besluit de raad.

Artikel 33 - (Meerjaren)Begroting, Jaarrekening en Meerjaren Perspectief Grondexploitaties (MPG)

1. Het college rapporteert in de paragraaf Grondbeleid van de programmabegroting over de invulling van het gemeentelijk grondbeleid en de visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van de doelstelling van de beleidsprogramma's die zijn opgenomen in de programmabegroting en de gebiedsontwikkelingen;
2. De informatie in de paragraaf Grondbeleid in de programmabegroting is mede gebaseerd op actuele doorrekeningen van de grondexploitaties welke minimaal eenmaal per jaar plaatsvinden en vastliggen in Meerjaren Perspectief Grondexploitaties (MPG).
3. De informatie conform lid 1 gaat gepaard met een beschrijving van de ingeschatte risico's (5 P's conform artikel 23 lid 6) en de mogelijke maatregelen ter beheersing van die risico's.
4. De informatie conform lid 1 omvat de beleidsuitgangspunten omtrent de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's van grondzaken.
5. Het college legt vóór of gelijktijdig met de jaarstukken de actualiseringen van de grondexploitaties, gebiedsontwikkelingen en de financiële gevolgen van de gebiedsvisies aan de raad ter vaststelling voor. Inclusief het effect van de besluiten die dat jaar genomen zijn.
6. In de rapportages is het genoemde in lid 5 met de consequenties van de besluiten die na balansdatum genomen zijn opgenomen, als het effect van deze besluiten groter is dan € 500.000,-.
7. In de paragraaf Grondbeleid in de jaarrekening doet het college verslag van de ontwikkelingen in het afgesloten jaar betreffende het grondbeleid in relatie tot het vigerend beleidskader:
    a) de door de raad vastgestelde aan- en verkoop van vastgoed en/of gronden;
    b) de realisatie binnen de grondexploitaties in afgelopen jaar;
    c) de actualisatie van de totaal geraamde kosten en opbrengsten van de actieve gemeentelijke grondexploitaties en de analyse ten opzichte van vorige raming;
    d) de ontwikkeling van de grondprijzen;
    e) de ontwikkeling van de risico's op het geheel van de gebiedsontwikkeling en de reserves van grondbedrijf.
8. De informatie in de paragraaf Grondbeleid van de programmabegroting en de jaarrekening steunt op jaarlijkse doorrekeningen die zijn van het MPG. Dit document heeft de status "vertrouwelijk'.
9. Het MPG omvat minimaal de jaarlijkse kasstromen en de financieringsbehoefte die volgt uit de grondexploitaties en andere gebieds/locatieontwikkelingen voor de komende tien jaar.
10. In de MPG is jaarlijks weergegeven op welke besluiten de grondexploitaties en gebieds(locatie)ontwikkelingen zijn gebaseerd en wat de programmatische en financiële consequentie is van die besluiten op de grondexploitatie.

Hoofdstuk 10 Lokale heffingen

Artikel 34 - Kostendekkende lokale heffingen

1. De tarieven voor de lokale (bestemmings)heffingen en rechten zijn minimaal kostendekkend.
2. Als in een zeker jaar de tarieven niet kostendekkend zijn volgt een plan om dit in een periode van drie jaar te bereiken.

CONCEPT

3. Bij de programmabegroting in de paragraaf Lokale heffingen is aanvullend op de verplichte onderdelen, opgenomen:
    a) de opbrengsten per lokale heffing;
    b) toelichting op de kostendekkendheid van de bestemmingsheffingen en rechten.

Hoofdstuk 11 Financieel beheer en organisatie

Artikel 35 - Administratie

1. De administratie is zodanig van opzet en werking, dat zij in ieder geval dienstbaar is voor:
    a) het sturen en het beheersen van activiteiten en processen in de gemeente als geheel en in de teams;
    b) het verstrekken van informatie over ontwikkelingen in de omvang van de vaste activa, investeringen (incl. Grondexploitatie), voorraden, vorderingen, schulden, financieringsbehoefte, verplichtingen en contracten;
    c) het verschaffen van informatie over de mate van besteding en aangegane verplichtingen van toegekende budgetten en investeringskredieten en voor het maken van kostencalculaties en prognoses;
    d) het verschaffen van informatie over indicatoren en het geven van inzicht over de gemeentelijke productie van goederen en diensten en over het bereiken van de gestelde maatschappelijke doelen en gewenste effecten van het gemeentelijke beleid;
    e) het afleggen van verantwoording over de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gevoerde bestuur in relatie tot de gestelde beleidsdoelen, de begroting, de investeringen, financiering en relevante wet- en regelgeving;
    f) de controle van de registratie van gegevens als zodanig en van de daaraan ontleende informatie, alsmede voor de controle op de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gevoerde bestuur in relatie tot de gestelde beleidsdoelen, de begroting en relevante wet- en regelgeving;
    g) de kaderstelling voor verbonden partijen, de rapportage en verantwoording van de effecten samenhangend met de verbonden partijen inclusief het inzicht en de beheersing van de risico's van de verbonden partijen.
2. Het college biedt de raad een controleprotocol en controleverordening ten behoeve van de accountantscontrole ter vaststelling aan. Deze nota wordt minimaal eenmaal per vier jaar geëvalueerd en waar nodig herzien. De evaluatie inclusief voorstellen voor aanpassing stelt de raad vast.

Artikel 36 - Financiële organisatie

Het college zorgt voor en legt vast:

a) een eenduidige indeling van de gemeentelijke organisatie en een eenduidige toewijzing van de gemeentelijke taken aan verantwoordelijke teams;
b) een eenduidige toewijzing van rollen en verantwoordelijkheden binnen de verantwoordelijke teams;
c) regels, definities en processen voor een eenduidige uitvoering en controle van de registraties;
d) een adequate scheiding van taken, functies, bevoegdheden en verantwoordelijkheden, zodat aan de minimale eisen van controle-technische functiescheiding wordt voldaan en de

CONCEPT

betrouwbaarheid en tijdigheid van de verstrekte informatie aan bestuurs- en beheersorganen is gewaarborgd;

e) de verlening van mandaten en volmachten voor het aangaan van verplichtingen ten laste van de toegekende budgetten en investeringskredieten, in lijn met deze financiële verordening;
f) de interne regels voor taken en bevoegdheden, de verantwoordingsrelaties en de bijbehorende informatievoorziening van de financieringsfunctie en voor het grondbedrijf, in lijn met deze financiële verordening;
g) de kostenverdeelsleutels voor het eenduidig toewijzen van baten en lasten aan de taakvelden, en voor vaststellen kostprijzen dienstverlening;
h) de te maken afspraken met de teams over de te leveren prestaties, de daarvoor beschikbare middelen en de wijze en frequentie van rapportage over de voortgang van de activiteiten, uitputting van middelen (inclusief de reeds aangegane verplichtingen) en de prognose van de jaarbestedingen.
i) het beleid, de wetgeving en de interne regels voor de inkoop en de aanbesteding van goederen, werken en diensten;
j) het beleid, de wetgeving en de interne regels voor de steunverlening en de toekenning van subsidies, garanties/leningen en borgstellingen aan ondernemingen, instellingen en verenigingen;
k) het beleid, de wetgeving en de interne regels voor het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik van gemeentelijke regelingen en eigendommen; zodat aan de eisen van rechtmatigheid, controle en verantwoording is voldaan.

Artikel 37- Bedrijfsvoering

Ten aanzien van de bedrijfsvoering is in de programmabegroting en jaarrekening opgenomen:

a) de plannen en realisatie van de kwaliteit van dienstverlening en interne processen
b) de omvang, opbouw en ontwikkeling van de bedrijfsvoeringslasten/overhead;
c) de wijze waarop de personeelslasten (niet zijnde overhead) aan de beleidsprogramma's worden toegerekend;
d) een overzicht van de lasten en basten van overhead voor het begrotingsjaar + 3 jaren daarna;
e) een overzicht van lasten van inhuur die in de beleidsprogramma's en overhead zijn geraamd;
f) een overzicht van aantal fte's (primo, ultimo en gemiddeld) voor het begrotingsjaar + 3 jaren daarna;
g) de plannen en de hoofdlijnen van de organisatie-ontwikkeling, het financieel bewustzijn en de interne sturing;
h) de plannen en realisatie in hoofdlijnen op het gebied van data gestuurd werken, procesinrichting, automatisering en informatievoorziening en privacy;
i) de plannen in hoofdlijnen op het gebied van Governance.

Artikel 38 - Rechtmatigheid

1. Het college zorgt voor een zodanige opzet en werking van een intern beheersingsstelsel dat de rechtmatigheid, doelmatigheid en doeltreffendheid van het door haar gevoerde bestuur en administratie, alsmede de getrouwheid (en rechtmatigheid) van de daarbij tot stand gekomen (verantwoordings-) informatie, gewaarborgd is. Bij afwijkingen neemt het college maatregelen tot herstel.

CONCEPT

2. Het college biedt jaarlijks in december voorafgaand aan het begrotingsjaar de raad een normenkader aan ter vaststelling. Het normenkader bevat:
    a) een overzicht van de interne en externe wet- en regelgeving;
    b) de bijbehorende verantwoordingsgrenzen en een onderbouwing daarvan;
    c) de rapportagegrens ten behoeve van de afwijkingen in de paragraaf Bedrijfsvoering.
3. Te verwachten overschrijdingen van de verantwoordingsgrenzen en de getroffen beheersmaatregelen zijn gemeld in de rapportages. Ook als er geen overschrijdingen van de verantwoordingsgrenzen worden verwacht is dit in de rapportages vermeld.
4. Het college voegt bij de jaarrekening een rechtmatigheidsverklaring toe, waarin overschrijdingen van de verantwoordingsgrenzen uit het normenkader zijn toegelicht en van een inhoudelijke motivatie zijn voorzien.
5. Het college neemt in de jaarrekening een verantwoording op over de geconstateerde afwijkingen en de getroffen beheersingsmaatregelen ten aanzien van:
    a) het begrotingscriterium
    b) het voorwaardencriterium
    c) misbruik en oneigenlijk gebruik
    d) informatie beveiliging en privacy
6. Een overschrijding op een beleidsprogramma is onrechtmatig tenzij
    a. de omvang van de overschrijding kleiner is dan €100.000,-;
    b. de overschrijding geheel of grotendeels wordt gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten;
    c. sprake is van een overschrijding bij een open einde (subsidie)regeling.

Artikel 39 - Interne beheersing

1. Het interne beheersingsstelsel omvat de volgende onderdelen:
    a) de in de processen en/of systemen uitgevoerde interne controle (zelfcontrole en lijncontrole);
    b) de verbijzonderde interne controle;
    c) de interne auditfunctie;
    d) het risicomanagement;
    e) afstemming van werkzaamheden en planning tussen de verschillende actoren en het twee paar ogen principe.
2. Het college zorgt voor de systematische verificatie van de registratie en ontwikkeling van de bezittingen en het vermogen van de gemeente met dien verstande dat de waarde papieren, de voorraden, debiteuren, de uitstaande leningen, garanties, waarborgen, de debiteurenvorderingen, de liquiditeiten, de opgenomen leningen, de kortlopende leningen en de vorderingen van crediteuren jaarlijks worden geverifieerd en registergoederen en bedrijfsmiddelen ten minste eenmaal in de vier jaar. Bij afwijkingen in de registratie neemt het college maatregelen voor herstel van de tekortkomingen.

Hoofdstuk 12 Planning en controlcyclus

Artikel 40 - Planning en controlcyclus

1. Met de planning en controlcyclus is door het college inzichtelijk gemaakt in hoeverre inspanningen en resultaten gerealiseerd worden (voortgang en prognose) en welke financiële middelen daarvoor nodig zijn (begroting en wijzigingen van begroting).
2. De planning en controlcyclus bestaat uit de :

CONCEPT

a) kadernota, ter voorbereiding op het opstellen van de programmabegroting voor het komende jaar;
b) programmabegroting, voor het komende jaar en de meerjarenbegroting om de doelen en middelen voor komend jaar vast te stellen (budgetrecht);
c) voorjaarsrapportage, over de voortgang van de doelen en de uitputting van de programmabegroting over de eerste 4 maanden van het jaar; de prognose voor verwacht jaarresultaat en onderbouwde voorstellen voor begrotingsaanpassing en verwerking circulaires
d) najaarsrapportage, gelijk aan voorjaarsrapportage maar dan over de voortgang en uitputting van de programmabegroting over de eerste 8 maanden van het jaar;
e) jaarrekening, verantwoording ter afsluiting van het afgelopen begrotingsjaar, inclusief rechtmatigheidsverklaring.

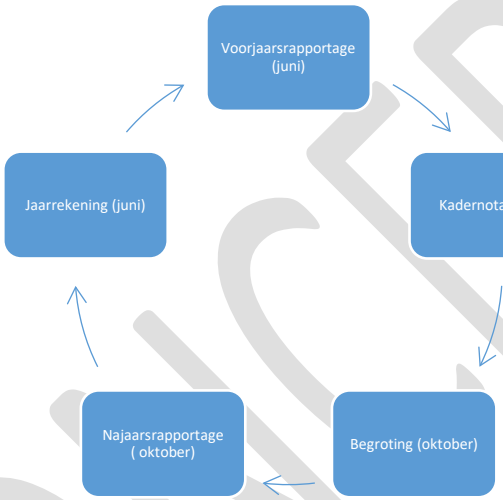

Artikel 41 - Programma-indeling

De raad stelt bij aanvang van een nieuwe raadsperiode een programma-indeling en het format voor de programmabegroting voor de komende raadsperiode vast.

Artikel 42- Kadernota

1. Het college biedt voor 1 juni de raad de kadernota aan met een voorstel voor het beleid en de financiële kaders van de programmabegroting voor het volgende begrotingsjaar en de meerjarenraming ter vaststelling.
2. De raad stelt de kadernota vast voor het zomerreces, tegelijkertijd met de voorjaarsrapportage.
3. De kadernota bevat in ieder geval:
    a) het actuele realisatie uit de voorjaarsrapportage;
    b) Prognose verwachte resultaat over betreffende jaar
    c) voorstellen voor nieuw beleid met consequenties voor doelen en financiën;
    d) de investeringsplanning van investeringen;
    e) de streefwaarden (komende vier jaar) voor:

CONCEPT

I. de netto schuldquote;
II. de netto schuldquote exclusief grondexploitatie;
III. de solvabiliteitsratio;
IV. het weerstandsvermogen;
V. structurele exploitatieruimte

Artikel 43 - Programmabegroting

1. Het college biedt voor 1 oktober de raad de programmabegroting met meerjarenraming aan.
2. De raad behandelt de programmabegroting in oktober en stelt de programmabegroting vast.
3. Met het vaststellen van de programmabegroting zijn afzonderlijk voor de beleidsprogramma's door de raad vastgesteld:
    a) de maatschappelijke effecten (lange termijn);
    b) de resultaten en budgetten voor het begrotingsjaar en de verwachting voor drie jaren daarna);
    c) de inspanningen die worden verricht in het begrotingsjaar per taakveld;
    d) de wettelijke indicatoren (met de streefwaarden (artikel 4) voor de jaren van de programmabegroting versus de huidige realiteit);
    e) de eigen indicatoren (met de streefwaarden voor de jaren van de programmabegroting versus de huidige realiteit);
    f) de lasten en baten per taakveld;
    g) de mutaties reserves en voorzieningen per beleidsprogramma en taakveld conform artikel 18 lid 5 en artikel 19 lid 3;
    h) de investeringen per beleidsprogramma en taakveld;
    i) de verschillenanalyse tussen de programmabegroting van het komend jaar ten opzichte van de jaarrekening van het afgelopen jaar, de programmabegroting van het lopende jaar en de voorjaarsrapportage inclusief de prognose van lopend jaar.
4. Een totale investeringsplanning (voor het begrotingsjaar + 3 jaren daarna) ingedeeld naar de categorieën conform artikel 8 lid 2) is als bijlage bij de programmabegroting opgenomen.
5. De raad kan paragrafen aan de programmabegroting toevoegen.

Artikel 44- Voorjaars- en najaarsrapportage

1. Het college biedt voor 1 juni de raad de voorjaarsrapportage aan en voor 1 oktober de raad de najaarsrapportage aan en geeft daarmee inzicht in de voortgang en realisatie van de voorgenomen inspanningen en (financiële) resultaten.
2. De raad stelt de voorjaarsrapportage vast voor het zomerreces, tegelijkertijd met de kadernota. De najaarsrapportage stelt de raad vast voor 1 november.
3. De voorjaarsrapportage heeft als peildatum 1 mei van het lopende jaar, de najaarsrapportage heeft als peildatum 1 augustus van het lopende jaar.
4. In de rapportage is in ieder geval opgenomen:
    a) de financiële afwijkingen groter dan €50.000,- op baten of lasten per beleidsprogramma en per taakveld.
    b) de (financiële) afwijkingen bij investeringsprojecten conform artikel 8 lid 7.
    c) de voortgang van de afgesproken resultaten per beleidsprogramma van het lopende jaar;
    d) een overzicht van de in het lopende jaar geplande investeringen met daarbij de afwijkingen in de planning en bedragen op de programmabegroting;

CONCEPT

e) een prognose voor de lasten en baten en investeringen naar 31 december van het lopende jaar;
f) de indicatoren per beleidsprogramma uit de programmabegroting met daarnaast een prognose van de indicatoren per 31 december van het lopende jaar;
g) een overzicht van de in de programmabegroting opgenomen risico's met vermelding van de afwijkingen en de daarbij behorende bijstelling van de beheersmaatregelen conform artikel 23 lid 1;
h) de effecten van de mei-, september- en decembercirculaires.

5. In de najaarsrapportage is, aanvullend op het genoemde in lid 4, opgenomen:
   a) een overzicht van de stand van zaken van de overhevelingen uit het vorige jaar en de verwachtingen voor gehele jaar;
   b) een voorstel met betrekking tot de overhevelingen naar het volgende jaar.
6. Per beleidsprogramma/taakveld zijn de afwijkingen, conform lid 4 sub a, separaat samengevat in de volgende oorzaken:
   a) afwijkingen door circulaires algemene uitkering;
   b) afwijkingen als gevolg van aangenomen raadsvoorstellen
   c) afwijkingen door verbonden partijen;
   d) overige budgettaire verschillen.
7. Voor de compensatie van de afwijkingen, conform lid 4 sub a, is artikel 3 lid 2 van toepassing en biedt het college eventueel de raad een separate begrotingswijzigingsvoorstel aan ter vaststelling.

Artikel 45 - Jaarrekening

1. Het college biedt voor 1 juni de raad de jaarrekening en het jaarverslag aan waarin het college verantwoording aflegt over het gevoerde (financiële) beleid. Ook biedt het college de raad de bijbehorende controleverklaring en het verslag van bevindingen van de accountant aan en de rechtmatigheidsverklaring (conform artikel 38).
2. De raad behandelt de jaarrekening in juni en stelt de jaarrekening vast.
3. De indeling van de jaarrekening is gelijk aan die van de rapportages (conform artikel 44) met uitzondering van de prognoses.

Artikel 46 - Budgetoverhevelingen

1. Als in het begrotingsjaar (t) de geplande inspanningen niet (geheel) geleverd kunnen worden, dan kan het bijbehorende budget, mits goed in te schatten, overgaan naar een volgend begrotingsjaar (t+1)/volgende begrotingsjaren als is voldaan aan de volgende voorwaarden:
   a. Bij de najaarsrapportage (jaar t) is een toelichting gegeven op de genoemde situatie en zijn de daaraan gerelateerde bedragen genoemd en onderbouwd;
   b. Tegelijkertijd informeert het college de raad of de verwachte budgetuitputting in jaar t van het beleidsprogramma -inclusief de nog niet bestede budgetten- leidt tot een budgetoverschrijding op het programmasaldo conform artikel 6.
   c. De niet bestede budgetten, als gevolg van het niet realiseren van de geplande inspanningen, vallen vrij in het begrotingsjaar t;
   d. De raad besluit separaat bij de najaarsrapportage, doch uiterlijk voor 31 december van begrotingsjaar t of de in sub c genoemde vrijgevallen budgetten worden

CONCEPT

toegevoegd aan de ‘overhevelingsreserve’ en in jaar t+1 (of volgende jaren) onttrokken worden aan deze ‘overhevelingsreserve’;

e. De overheveling is in de jaarrekening van het begrotingsjaar t verwerkt en de programmabegroting van het begrotingsjaar t+1 is op deze overheveling gewijzigd;
f. Alleen voor inspanningen waarvoor incidentele budgetten beschikbaar zijn kunnen budgetbedragen worden overgeheveld.

2. Als na de najaarsrapportage nieuwe over te hevelen budgetten zich voordoen, neemt de raad voorafgaand aan de uitvoering van deze werkzaamheden in het nieuwe begrotingsjaar t+1 zo snel mogelijk een besluit over deze budgetten. De over te hevelen werkzaamheden komen, al dan niet in eerste instantie, ten laste van het budget van het begrotingsjaar t+1.
3. Voor een door de raad vastgesteld meerjarig project/of cluster aan jaaroverstijgende activiteiten (met een projectbudget > € 100.000,-) vormt de raad eenmalig een bestemmingsreserve conform artikel 17. Hierbij stelt de raad tevens de verdeling van het projectbudget over meerdere begrotingsjaren vast, inclusief de voeding van de reserve over de jaren. Als in het begrotingsjaar t minder is uitgegeven dan in deze verdeling bepaald, is het college bevoegd om het restantbedrag uit begrotingsjaar t aan deze reserve te onttrekken en toe te voegen aan het budget voor begrotingsjaar t+1. Het college informeert de raad hierover in de najaarsrapportage van het begrotingsjaar t. Als in het begrotingsjaar t meer is uitgegeven dan in de verdeling is bepaald, wordt het voor het begrotingsjaar t+1 gereserveerde budget met dit verschil verminderd.
4. Conform de P&C-cyclus (hoofdstuk 12) informeert het college de raad over de stand, dotaties en onttrekkingen aan de overhevelingsreserve zoals genoemd in lid 1.d en de bestemmingsreserves voor meerjarige activiteiten/projecten zoals genoemd in lid 3.

Artikel 47 - EMU-saldo

Wanneer het Rijk de gemeente bericht dat alle gemeenten samen het collectieve aandeel van gemeenten in het EMU-tekort, conform artikel 3, zesde lid, van de Wet houdbare overheidsfinanciën, hebben overschreden, informeert het college de raad of een aanpassing van de begroting nodig is. Als het college een aanpassing nodig acht, biedt het college de raad een begrotingswijzigingsvoorstel aan.

Hoofdstuk 12 Slotbepalingen

Artikel 48 - Intrekken oude verordening en overgangsrecht

1. De financiële verordening Woerden xxxxxxxxx wordt ingetrokken, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de jaarrekening en het jaarverslag en bijbehorende stukken van het begrotingsjaar voorafgaand aan het jaar waarin deze verordening in werking treedt en op de begroting, jaarrekening en jaarverslag en bijbehorende stukken van het begrotingsjaar dat samenvalt met het jaar waarin deze verordening in werking treedt.
2. Op investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut die voor 1 januari xxx zijn gedaan, blijft de financiële beleids- en beheersverordening gemeente Woerden xxx, vastgesteld op xxxx van toepassing zoals deze gold op de dag voor de inwerkingtreding van deze verordening.

CONCEPT

Artikel 49 - Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze verordening treedt in werking op de dag na bekendmaking en heeft terugwerkende kracht tot en met xxx.
2. Deze verordening wordt aangehaald als: "Financiële verordening Woerden 2021".

CONCEPT

Artikelsgewijze toelichting

Algemeen

In onderstaand overzicht zijn de besluitenpunten waarover de raad besluit conform de Financiële Verordening opgenomen.

Nr.	Besluitpunt	Artikel
1.	Het aangaan van een verplichting waardoor een overschrijding optreedt van de signaalwaarden op de financiële ratio's die een indicator zijn van de financiële gezondheid.	4
2.	Het aangaan van verplichtingen buiten het vastgestelde budget per programma of per project als de overschrijding meer is dan €100.000,-.	7 lid 4 sub b
3.	Meerjarig Investeringsplan (MIP) en de investeringsplanning, met de budgetten per investeringsproject.	8 lid 1
5.	Investeringsprojecten met een omvang groter dan €250.000,- of specifieke investeringen op verzoek van de raad.	7 lid 8
6.	De wijzigingen in afschrijvingstermijnen.	10 lid 4
7.	De (Meerjarige) Onderhoudsplannen en de daarbij behorende uitgaven.	13 lid 1 en 2
8.	Het inkoopbeleid.	14
9.	De Nota's Treasury, Verbonden Partijen, Grondbeleid, Risicomanagement en de evaluaties minimaal eenmaal in de vier jaar	15, 22, 31, 33
10.	De minimale omvang van de Algemene Reserve Grondbedrijf.	17 lid 3
11.	De vorming, besteding en rentetoerekening van reserves en voorzieningen.	18
12.	De leveringen tegen prijzen onder de integrale kostprijs.	20
13.	De hoogte van de tarieven voor gemeentelijke belastingen, rechten en heffingen.	21
14.	Het systeem van risicomanagement, inclusief de risicomethode en de projecten met de verplichting tot rapportage over bepaalde risico's.	22 en 23
15.	De oprichting en wijziging van of deelneming aan een gemeenschappelijke regeling.	30 lid 2
16.	Het uitbesteden van wettelijke taken aan verbonden partijen.	31 lid 2
17.	De minimale financiële bijdrage van de portfolio gebieds- en locatieontwikkelingen aan de financiële positie van de gemeente.	32 lid 5
18.	De methodiek voor bepaling grondprijzen en jaarlijkse grondprijzentabel.	32 lid 6
19.	De actualiseringen van de grondexploitaties, gebiedsontwikkelingen en de financiële gevolgen van de gebiedsvisies, inclusief het effect van de besluiten die dat jaar genomen zijn.	33 lid 5
20.	Het controleprotocol en controleverordening ten behoeve van de accountantscontrole.	35 lid 2
21.	Het normenkader en de verantwoordingsgrenzen voor toetsing rechtmatigheid.	38 lid 2
22.	De programma-indeling, het kader voor de begroting, de programmabegroting, de begrotingswijzigingen, budgetoverhevelingen en de jaarrekening .	41 - 46
23.	De Financiële Verordening.	212 GemW

Artikel 3 lid 3 sub j
De onderbouwing van de stelposten en taakstellingen zijn vastgelegd in de administratie.

Artikel 6 lid 3
Het is belangrijk dat de informatie die door het college aan de raad is versterkt helder, volledig en duidelijk is. Hierbij wordt ook een integraal beeld gegeven waarin duidelijkheid wordt gegeven over de raakvlakken en gevolgen binnen en buiten een beleidsprogramma.

CONCEPT

Artikel 13
In artikel 12 van het BBV is bepaald welke informatie de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen in elk geval moet bevatten. In ieder geval wordt ingegaan op de voortgang van het geplande onderhoud, de omvang van het achterstallig onderhoud en de planning wanneer de onderhoudsplannen worden herzien. Daarnaast moet er een actueel meerjarig onderhoudsplan beschikbaar zijn. Borging van de duurzame instandhouding van de gemeentelijke fysieke infrastructuur is een pijler van een gezond financieel beleid. Dit bestrijkt een breed gebied, waartoe onder meer behoren de onderdelen wegen, riolen, gebouwen, groen. Het artikel maakt duidelijk dat dit actueel meerjarig beleidskader bestaat uit meerdere nota's. Deze door de raad vast te stellen nota's bevatten de kaders voor de onderliggende beheersinstrumenten.

Artikel 15
Artikel 212 van de Gemeentewet bevat de bepaling, dat de financiële verordening in elk geval regels voor de algemene doelstelling en de te hanteren richtlijnen en limieten van de financieringsfunctie bevat. Deze richtlijnen worden niet in deze verordening opgenomen, maar in een separate nota ‘Treasury’. Het college stelt deze nota ‘Treasury’ op en legt deze ter vaststelling voor aan de raad. De raad krijgt zo de besluitvormende rol als het gaat om de richtlijnen en limieten van de financieringsfunctie. De nota ‘Treasury’ sluit ook aan bij de financieringsparagraaf, welke verplicht is gesteld in de artikelen 9 lid 2d en 13 van het BBV. In artikel 13 van het BBV is bepaald dat de paragraaf betreffende de financiering in ieder geval de beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille bevat. De invoering van de financieringsparagraaf hangt samen met de invoering van de Wet Fido.

Artikel 28
Ondernemingen, verenigingen wenden zich in eerste instantie tot de waarborgfondsen (Stichting Waarborgfonds Sport; Waarborgfonds Sociale Woningbouw; Waarborgfonds Zorgsector) op de terreinen waarop zij zich bewegen. De gemeente heeft een relatie met de waarborgfondsen, waarin een mogelijke borg vanuit de gemeente geregeld is met de zekerheden die daarbij horen.

Artikel 43
Met het vaststellen van de programmabegroting autoriseert de raad het college tot het doen van uitgaven en het realiseren van baten voor het komende jaar en het doen van investeringen voor het lopende jaar. Bij de programmabegroting wordt de Algemene Uitkering opgesteld aan de hand van de meicirculaire.

CONCEPT